

El català de la torradora

Text > **BLAI GASULL**Il·lustració > **MONTSE MAYOL**

«**J**o a la meva torradora vull parlar-li en català», diu Àlex Hinojo en un *30 minuts* dedicat a la situació de la nostra llengua emès aquest estiu passat. La frase va fer fortuna i va tenir el seu eco a les xarxes, a les tertúlies i a les columnes d'opinió, perquè expressa perfectament un dels neguits dels catalanoparlants: com ens ho farem perquè la nostra sigui una llengua rellevant en aquest món de màquines que diuen que ve. En aquest món que ve però també en el que ja és aquí: el català és un idioma inexistent en els videojocs, irrelevant en les plataformes de televisió a la carta o en els tutorials de YouTube i testimonial en els guiatges per veu dels GPS o en això que se'n diu els *influencers*: els instagramers i els youtubers, que són referents per a la nostra mainada i el nostre jovent.

La preocupació per la mort del català és un maldecap que s'ha mantingut al país ininterrompudament des de fa més d'un segle i com que d'apocalíptics n'hem tingut sempre, a qualsevol que plantegi que ara sí que sí que estem a punt d'entrar en un punt de no retorn li passarà com al pastor mentider quan avisa que ve el llop. Però es fa difícil veure com ens en sortirem en aquests nous fronts que se'ns han obert veient els resultats misèrrims que hem aconseguit en fronts com el del cinema o el de la justícia, per exemple, dos fronts on, en principi, la Generalitat pot legislar.

Aquest estiu, també, la Generalitat ha publicat els resultats de l'Enquesta d'usos lingüístics de la població: una enquesta que cada cinc anys ens proporciona una fotografia precisa del coneixement i els usos de la llengua. L'enquesta no reflecteix cap daltabaix del català, ni tampoc cap revifada significativa i això ha permès a cadascú fer una mica el discurs que li ha anat bé. Comptant només aquells discursos que van a favor del

català (perquè els enemics són colla, també), els optimistes s'agafen als brots verds per presentar el català com un cas d'èxit: perquè ja se sap que presentar un producte perdedor és perfecte si vols que la gent se n'aparti. Entre els pessimistes s'és més partidari d'afrontar la situació com si les alarmes haguessin saltat ja. Fins no fa gaire, bona part de la política lingüística es podia posposar al moment en què ens traguéssim de sobre el llast de tenir-hi en contra un estat hostil, perquè és francament difícil fer segons què amb les mans lligades, però vistes les dificultats d'alliberar-nos d'aquest llast, la pilota torna a ser a la teulada dels parlants. Just després de l'aprovació de la Llei de normalització lingüística l'any 1983, la Generalitat va llançar una campanya per reforçar l'ús del català: «Que aquí es parli català... depèn de tu», deia l'eslògan que d'alguna manera ja avisava de la poca incidència de l'Administració en la protecció de la llengua. Amb les torradors (i amb Netflix, Alexa o TripAdvisor) torna a dependre de nosaltres. Veurem si amb l'activisme en fem prou.

